

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Udruženje sudija/sudaca u
Federaciji Bosne i Hercegovine**

- Organizacioni odbor -

**Sarajevo, Valtera Perića 15
Tel/fax 033-668-035
e-mail: usfbih@bih.net.ba
www.usfbih.ba**

Broj: 46/12
Sarajevo, 11.06.2012. godine

XI Savjetovanju iz oblasti krivičnog prava u Bosni i Hercegovini

„IZAZOVI EVROPSKOG KRIVIČNOG PRAVA – OBAVEZA DRŽAVE U OBLASTI KRIVIČNOG ZAKONODAVSTVA“

Neum, hotel „Neum“, 07. – 09. juni/ lipanj 2012. godine

U organizaciji Udruženja sudija/sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovne, Udruženja sudija Republike Srpske, Udruženja sudija Bosne i Hercegovine, JU Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovne, JU Centra za edukaciju sudija i tužilaca u Republici Srpskoj, Pravosudne komisije Brčko Distrikta BiH, Udruženja tužitelja/tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Udruženja tužilaca Republike Srpske, Udruženja tužilaca Bosne i Hercegovine, Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Advokatske komore Republike Srpske, u periodu od 7.do 9. juna 2012.godine, održano je savjetovanje iz oblasti krivičnog prava u Bosni i Hercegovini pod nazivom „IZAZOVI EVROPSKOG KRIVIČNOG PRAVA – OBAVEZA DRŽAVE U OBLASTI KRIVIČNOG ZAKONODAVSTVA“ (u daljnjem tekstu Savjetovanje).

Na savjetovanja je po evidenciji prisustvovalo 385 (tristotineosamdesetipet) učesnika iz cijele Bosne i Hercegovine, a učesnici su sudije, tužioc, advokati, pravobranioci, službene osobe MUP-ova, Granične policije, SIPA-e, kaznenopravnih zavoda, profesori pravnih fakulteta u Bosni i Hercegovini, kao i pravници koji se bave krivičnim pravom u javnom i privrednom sektoru, predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti iz cijele Bosne i Hercegovine, te predstavnici Policijske misije evropske unije u BiH (*EUPM*) i *OSCE-a BiH*.

Ovogodišnjem savjetovanju, pored uvodničara iz Bosne i Hercegovine, eminentnih znalaca krivičnopravne misli i prakse, učešće je uzeo i uvodničar Doc. dr. Aco Bobić, upravnik Okružnog zatvora u Novom Sadu, dok su kao gosti Savjetovanja učestvovali Hasan Lukač, Rifat Hadrović i Nena Vujošević, predstavnici Udruženja tužilaca Crne Gore, a u ime Državnog odvjetništva Republike Hrvatske Vicko Mustapić državni odvjetnik Republike Hrvatske iz Metkovića.

U sklopu organizacionih priprema, organizatori su publikovali časopis za pravnu teoriju i praksu Udruženja sudija/sudaca u Federaciji Bosne i Hercegovine „Pravo i pravda“ broj 1. godina XI, u kojem su objavljeni radovi izlagača na ovogodišnjem savjetovanju.

Savjetovanje je otvorila Božana Banduka, Predsjednica Općinskog suda u Kiseljaku, Predsjednice Udruženja sudija/sudaca u Federaciji BiH i Organizacionog odbora Savjetovanja.

ZAKLJUČCI

I

STRUKTURALNI DIJALOG – PRIJEDLOZI I PRAVCI RAZVOJA

Učesnici Savjetovanja su podržali aktivnosti VSTV BIH kao značajanog faktora u Strukturiranom dijalogu sa Evropskom Unijom, u cilju postizanja najboljih rješenja kojima će se obezbjediti adekvatan položaj pravosuđa u Bosni i Hercegovini, te su pozvali Vijeće da se energično zalaže za osiguranje stručnog, kadrovskog, tehničkog i materijalnog statusa sudija u u Bosni i Hercegovini, da se nastave aktivnosti sa zakonodavnim vlastima radi harmonizacije legislative u cilju osiguranja jednakosti građana pred zakonom, te da u saradnji sa izvršnom vlašću radi na unaprijeđenju materijalno tehničkih uslova u sudovima.

Učesnici savjetovanja su i pored konstatovanog napretka u rješavanju starih predmeta pozvali sudove i tužilaštva da inteziviraju aktivnosti u cilju povećanja efikasnosti rada sudova u Bosni i Hercegovini, posebno u odnosu na rješavanju predmeta iz najranijih godina, ali i da se razmatre potrebe i mogućnosti uvođenja novih mjera krivičnog gonjenja u cilju smanjenja predmeta u sudovima.

Učesnici Savjetovanja su pozvali sve organe u Bosni i Hercegovini da na osnovu prihvatanja i ratifikacije Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, aktivno djeluju na otklanjanu uzroka ugrožavanja ljudskih prava i da ostvarivanjem pozitivne obaveze propisivanjem krivičnih djela i kazni djeluju preventivno u pogledu zaštite svih osoba pod svojom jurisdikcijom od naročito teških oblika kršenja ljudskih prava iz člana 2, 3, 4 i 8, Evropske konvencije. Nadalje, da u svim slučajevima i incidentima koji su doveli do teškog kršenja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, putem svojih organa provede odgovarajuća istraga uz puno informisanje žrtve kršenja prava o njenom ishodu, privedu počinioci pravdi gdje god je to moguće, kao i da se omoguće svi vidovi pomoći i obeštećenja za žrtve kršenja prava.

Učesnici Savjetovanja su pozvali nadležne organe u Bosni i Hercegovini da na osnovu obaveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela po međunarodnim dokumentima hitno predlože i imenuju predstavnike naše zemlje u međunarodnim tijelima uključujući Evropski sud za ljudska prava, Venecijansku komisiju, članove Komiteta za borbu protiv torture i druga međunarodna tijela i organizacije.

II

HARMONIZACIJE KRIVIČNOG I DRUGOG ZAKONODAVSTVA U VEZI SA KRIVIČNIM ZAKONODAVSTVOM U BOSNI I HERCEGOVINI I DONOŠENJU NOVIH ZAKONA ZA NEUREĐENE OBLASTI

Učesnici Savjetovanja su i ove godine konstatovali da se ranije dostignuti nivo harmonizacije krivičnog zakonodavstva i dalje narušava što za posljedicu ima neravnopravan položaj građana pred zakonom u Bosni i Hercegovini, pa su pozvali predstavnike zakonodavne i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini, te VSTV BIH, da preduzme energične aktivnosti kako bi se ne samo uspostavio ranije dostignuti nivo harmonizacije krivičnog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini, već u pozitivnom pravcu nastavila dalja harmonizacija ovog zakonodavstva, između ostalog, da se :

- nastave započete aktivnosti na donošenju Zakona o zaštiti maloljetnih osoba u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine; Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti od nasilja u porodici u Federaciji Bosne i Hercegovine, te Zakona o Federalnom tužilaštvu;

- izvrše hitne izmjene i dopune krivičnih zakona i zakona o krivičnom postupku u Bosni i Hercegovini u cilju harmonizacije istih, posebno da se izmijene i dopune odredbe koje se:

- odnose na režim oduzimanja imovinske koristi stečene krivičnim djelom, obzirom da postoji terminološka razlika (imovina, imovinska korist, predmeti od vrijednosti) u ovim članovima u odnosu na članove 110.,110.a) i 111. KZ BiH;
- izmijene i dopune odredbe koje se odnose na krivična djela učinjenjena iz mržnje, rasističke i ksenofobične prirode;
- izmijene i dopune odredbe člana 209. (Pranje novca) KZ BIH u smislu uključanja aktivnosti transfera novca i druge protivpravno stečene imovine, kao još jedne od kažnjivih aktivnosti koje ulaze u opis krivičnog djela pranja novca;
- izmijene i dopune odredbe člana 202. (Finansiranje terorističkih aktivnosti) KZ BiH radi preciznog definisanja sadržaja pojma sredstava/fondova kojima se mogu finansirati terorističke aktivnosti, odnosno koji bi djelimično ili u cjelini bili korišteni od strane teroriste pojedinca ili terorističke grupe i iste usaglasiti sa entitetskim zakonima;
- usaglase odredbe koje se odnose na krivična djela kompjuterskog kriminala u krivičnim zakonima u Bosni i Hercegovini, te ista izmijeniti i dopuniti u skladu sa odredbama Konvencije o kibernetičkom kriminalu, koju je Bosna i Hercegovina ratifikovala 25.03.2006.godine, sa Dodatnim protokolom uz Konvenciju o kibernetičkom kriminalu;
- izmjene i dopune odredbe člana 59. i 61. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine vezano za proceduru postavljanja branioca po službenoj dužnosti tako da se omogući ravnopravno učešće branilaca po redosljedu sa liste advokata i predstavnika zavoda za pružanje pravne pomoći i od strane jedne ovlaštene osobe;
- izmjene i dopune odredbe zakona o krivičnom postupku koji se primjenjuje u Bosni i Hercegovini u odnosu na procesne mogućnosti saradnje sa optuženim kao krunskim svjedokom, te definišu standardi davanja muniteta u prethodnom postupku i nakon potvrđivanja optužnice;
- izmijene i dopune odredbe kojima se reguliše primjena posebnih istražnih radnji .

U cilju obezbjeđenja jednakosti građana pred zakonom neophodno je putem odgovarajućih zajedničkih sjednica sudova kontinuirano pratiti i usaglašavati sudsku praksu prvostepenih sudova u postupanju sudija za prethodno saslušanje u postupku potvrđivanja optužnice.

III

PREKRŠAJI

Učesnici Savjetovanja su i ove godine konstatovali da se nedovoljno pažnje posvećuje zakonodavstvu iz prekršajne oblasti i to kao u postupku donošenja propisa tako i u primjeni i u edukaciji ne samo sudija već i ostalih učesnika prekršajnog postupka,

pa su pozvali:

- nadležna ministarstva pravde da preduzmu aktivnosti na izmjenama i dopunama zakona o prekršajnom postupku u Bosni i Hercegovine, kako u odnosu na materijalnopravne odredbe tako i u odnosu na odredbe koje se odnose na prekršajni postupak; te
- Tim za ocjenu i praćenje primjene krivičnih zakona u BiH radi ocjene prekršajnog zaštitu građana pred zakonom na jednak način u Bosni i Hercegovini, te, radi izmjena i dopuna zakona u prekršajnom postupku koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini (vidjeti radove Dragoslava Erdelića i Aida Hanušić sudija Osnovnog suda Bijeljina i Nives Četojević, sudije Osnovnog suda Banja Luka).

IV

SURADNJA NA LOKALNOM I MEĐUNARODNOM NIVOU

Učesnici savjetovanja podržali su suradnju između organa otkrivanja i gonjenja kako na lokalnom tako i na regionalnom nivou i šire sa zahtjevom da se brže implementiraju međunarodne obaveze koje je preuzela Bosna i Hercegovina, te su pozivali nadležna tijela na nivou BIH, da se što prije imenuju predstavnici Bosne i Hercegovine pri nadležnim tijelima Vijeća Evrope i drugim međunarodnim tijelima.

V

EDUKACIJA

Ukazujući na potrebu kontinuirane edukacije nosilaca pravosudne funkcije, advokata, te policije i drugih agencija koje provode zakon, učesnici Savjetovanja su pozvali

Centre za edukaciju sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini kao i druga tijela koja se bave edukacijom advokata, te ovlaštenih službenih osoba u agencijama koje provode zakone da:

- u godišnje programe obuke i stručnog usavršavanja uvrste teme kao što su: pranje novca, finansiranje terorističkih aktivnosti, organizirani kriminal, oduzimanje nezakonito stečene imovine i edukacija vezane za istrage sa finansijskim istragama uključujući primjenu posebnih istražnih radnji, zaštite svjedoka i korištenja iskaza zaštićenog svjedoka, utvrđivanja odgovornosti pravnih osoba, obezbjeđenja dokaza u istragama vezanim za korupciju, kompjuterski kriminal, krivična djela iz oblasti poreza i carine; primjena instituta sporazuma o priznanju krivnje u slučajevima organiziranog kriminala, te da se

- u godišnje programe obuke i stručnog usavršavanja uvrste kontinuiranu edukaciju o primjeni mjera obezbjeđenja optuženog u krivičnom postupku i pisanja presude, kao i da se poseban dio posveti edukaciji iz oblasti primjene odredaba prekršajnog zakonodavstva, posebno primjenu zakona koji se regulišu porezi, PDV, carine.

Ukazano je na potrebu da se u agencijama koje provode zakone i u tužilaštvima izvrši specijalizacija tužilaca i sudija koji će rade na predmetima vezanim za organizovani kriminal, kompjuterski kriminal, privredni kriminal, te za oblast privatizacije.

Satavni dio ovih zaključaka su i zaključci sa rada radnih grupa, kako slijedi.

V/1

Radna grupa 1 - KRIVIČNOPROCESNO PRAVO

Učesnici savjetovanja pozivaju Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije u Sarajevu i druge nadležne organe i specijalizovane institucije da u saradnji sa VSTV BIH pristupe izradi strategije za borbu protiv privrednog kriminaliteta u periodu od 2013-2015-godine.

Neophodno je putem odgovarajućih zajedničkih sjednica kontinuirano pratiti i usaglašavati sudsku praksu prvostepenih i drugostepenih sudova u primjeni Zakona o zaštiti potrošača Bosne i Hercegovine, te edukacija sudija i drugih ovlaštenih osoba u primjeni navedenog zakona.

V/2

Radna grupa 2 - POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE I ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI STEČENE KRIVIČNIM DJELOM

Glavni motiv za organizirani kriminal uključujući i prekogranični je finansijska dobit. Da bi bili efikasni u prevenciji i borbi protiv kriminala, neophodno je da se u narednom periodu

usmjerimo na otkrivanje, zamrzavanje, privremeno i trajno oduzimanje prihoda od izvršenog krivičnog djela:

S toga je neophodno da se:

- na nivou Bosne i Hercegovine i Federacije i Bosne i Hercegovine donese Zakon o oduzimanju i upravljanju oduzetom imovinom stečnom izvršenjem krivičnog djela, a u Republici Srpskoj odgovarajuće izmjene i dopune već postojećeg Zakona;
- u skladu sa preporukama Moneyval komiteta Vijeća Europa izvrši usklađivanje krivičnog djela pranja novca i finansiranja (terorističkih aktivnosti) sa članom 3. Bečke Konvencije i članom 6. Konvencije iz Palerma;
- proširi spektar predikatnih krivičnih djela sa utaje poreza i na druga krivičnih djela pri procesuiranju krivičnopравnih djela u vezi sa djelom pranja novca;
- harmonizira krivično zakonodavstvo u djelu koji se odnosi na režim oduzimanja imovinske koristi stečene krivičnim djelom, obzirom da postoji terminološka razlika (imovina, imovinska korist, predmeti od vrijednosti) u ovim članovima u odnosu na članove 110,110a i 111. KZ BiH;
- formiraju tijela – agencije za osiguranje, čuvanje i raspolaganje privremeno i trajno oduzetom imovinom stečenom krivičnim djelom u Bosni i Hercegovini zbog evidentnog problema oko osiguranja i čuvanja privremeno oduzete imovine stečene krivičnim djelom, odnosno raspolaganja sa imovinom stečenom krivičnim djelom nakon njenog trajnog oduzimanja po pravosnažnoj presudi suda, a u skladu sa Strategijom borbe protiv organiziranog kriminala i korupcije u BiH za period od 2009. do 2012. godine;
- formiraju i uspostave specijalizirane jedinice ili istražitelja policije koji bi bili specijalizirani za finansijsku istragu, te izvršiti njihovu edukaciju i osposobljavanje za provođenje finansijskih istraga;
- poveća broj finansijskih istraga i u većoj mjeri primjenjuju mjere privremenog oduzimanja imovine još od najranijih faza krivičnog postupka.

Učesnici Savjetovanja pozvali su tužioce i ovlaštene službene osobe iz agencija za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini da vode finansijske istrage kad god je to moguće i to ne samo u slučajevima ekonomskog i finansijskog kriminala u vidu organizovanog kriminala i korupcije, već i kod svih drugih krivičnih djela, čijim izvršenjem je moguće steći nezakonitu imovinsku korist, s jedne strane, te da provode združene finansijske istrage na lokalnom i međunarodnom nivou usmjerene i na oduzimanje prihoda stečenih krivičnim djelom, a ne samo otkrivanje i gonjenje počinitelaca krivičnih djela.

Zaključci Radnih grupa usvojeni su na plenarnoj sjednici.

VI

Učesnici Savjetovanja i organizator Savjetovanja posebno se zahvaljuje Policijskoj misiji evropske unije u BiH (EUPM) na finansijskoj podršci u organizovanju savjetovanja.

Organizacioni odbor krivičnopравnog savjetovanja Neum 2012.